

ספר "ויהי בנסוע" היה משער הנ', ואחרי חטא העגל נגנז רובו בכולו

הרה"ג ר' פנחס פרידמן

במאמר זה ברצוננו להתבונן על פרשת "ויהי בנסוע", שאנו מזכירים תמיד בעת פתיחת הארון קודש להוציא משם הספר תורה, וידוע שפרשה זו היא הפרשה היותר קטנה מכל פרשיות התורה, שיש בה בסך הכל פ"ה אותיות (י לה): "ויהי בנסוע הארון ויאמר משה, קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך, ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל".

פרשה זו שיש בה פ"ה אותיות, יש לה משמעות גדולה גם להלכה למעשה, לגבי מה שגזרו החכמים בגזירת י"ח דבר, שהנוגע בידיו בספר תורה ערום בלי מטפחת ידיו טמאות לתרומה, ועל זה שנינו במשנה (ידים פ"ג מ"ה): "ספר שנמחק ונשתייר בו פ"ה אותיות כפרשת ויהי בנסוע הארון מטמא את הידים, מגילה שכתוב בה פ"ה אותיות כפרשת ויהי בנסוע הארון מטמא את הידים".

עוד יש נפקא מינה להלכה בענין זה, כפי שמבואר בגמרא (שבת קטו): לענין הצלת ספר תורה מן הדליקה בשבת: "ספר תורה שבלה, אם יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת ויהי בנסוע הארון מצילין, ואם לאו אין מצילין". פירוש, כי פרשת "ויהי בנסוע" שיש בה פ"ה אותיות נחשבת לספר בפני עצמו, ולכן כל ספר תורה שנשארו בו פ"ה אותיות, עדיין נחשב לספר ומותר להציל אותו מן הדליקה בשבת.

"הצבה עמודיה שבעה אלו שבעה ספרי תורה"

בגמרא (שם) מביא רביה שפרשת "ויהי בנסוע" נחשבת לספר בפני עצמו: "תנו רבנן, ויהי בנסוע הארון ויאמר משה, פרשה זו עשה לה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה [שנמסרה במסורה לעשות נ"י הפוכה בראש הפרשה ונ"י הפוכה בסופה]... מפני שספר חשוב הוא בפני עצמו". ומוסיף הגמרא שדבר זה מתאים עם מה שדרש ר' יונתן: "הצבה עמודיה שבעה, אלו שבעה ספרי תורה".

ומפרש רש"י, כי היות שפרשת "ויהי בנסוע" הוא ספר בפני עצמו, נמצא שישנם בתורה שבעה ספרים: (א) ספר בראשית, (ב) ספר שמות, (ג) ספר ויקרא, (ד) ספר במדבר עד ויהי בנסוע, (ה) פרשת "ויהי בנסוע" שהוא ספר בפני עצמו, (ו) ספר במדבר מאחרי "ויהי בנסוע" עד סוף הספר, (ז) ספר דברים.

בענין זה ראוי להביא דברי "בעל הטורים" שכתב על זה:

"בפסוק ויהי בנסוע י"ב תיבות כמו שיש בפסוק ולכל היד החזקה שהוא סוף התורה, ובפסוק ובנחה יש בו שבעה תיבות כמו שיש בפסוק בראשית שהוא תחלת התורה, לומר שהוא חשיב ספר תורה בפני עצמו, ומתחיל בו"ו [ויהי בנסוע] ומסיים בלמ"ד [אלפי ישראל], על שם הליכות עולם ל"ו".

כל פרשה שיש בה כדי ללקט פ"ה אותיות כמו ויהי בנסוע, מצילין אותה מפני הדליקה, לכך סמך לו ותבער במ אש ה', לומר לך שמצילין הפרשה שיש בה פ"ה אותיות מן האש, ועל כן מיל"ה שעולה פ"ה מצלת מדינה של גיהנם".

מבואר בגמרא, כי פרשת "ויהי בנסוע" שיש בה רק פ"ה אותיות, נחשבת בתורה שבכתב לספר שלם בפני עצמו

פליאת המפרשים: איך יתכן שכל הספרים בתורה יש בהם כל כך הרבה אותיות, ואילו "ויהי בנסוע" אין בו רק פ"ה אותיות?

החיד"א בשם ספר "כף ונקי" מכתב יד: בשעת מתן תורה היה ספר "ויהי בנסוע" גדול ככל התורה כולה

אלא שספר זה היה משער הנ' שזכה משה רבינו להשיג בשעת מתן תורה לפני שחטאו ישראל בעגל

וכל עבודת ה' הכל הוא בזה שצריך האדם לקרב לשרשו דהיינו התורה שהיא קומה שלימה תרי"ג מצוות, והאדם כלול גם כן רמ"ח איברים ושס"ה גידים כנודע. וכמו שאם חסר את אחת מן הספר תורה אינה בשלימות, לכך אמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין לז). 'כל המאבד נפש אחת מישראל כאלו מאבד עולם מלא', וההיפך 'כל המקיים נפש אחת מישראל כאלו קיים עולם מלא' והבן. ולכך אומרים קודם כל תפלה 'הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך כמוך' וכו', כי הכל הוא אחדות גמור כמו התורה שנקראת תורה בהצטרף כל האותיות כולן".

בענין זה ראוי להביא דבר נפלא שכתב ב"ערוגת הבשם" (פרי יתרו) לפרש הכתוב (שמות כ טו): 'ויכל העם רואים את הקולות... וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק'. וזה לשונו:

"בשעת מתן תורה נפתחו השמים וראו התורה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה, וכל אחד ואחד הכיר שורש נשמתו ושורש נשמתו של חברו באיזה אות הוא מרומז ומכוון, וכיון שהן הן היו מרכבה לאותיות התורה, התיצבו למטה יחדיו, שיהא מכוונים למשל מי שהכיר ששורש נשמתו הוא באות ב' של בראשית, והכיר נמי שחברו הוא אות ר' מבראשית, וכמו כן נמי מי הוא הא' של בראשית וכו'".

על כן קירב עצמו ועמד אצל חברו ששורשו הוא אות שבתורה הסמוך לו, באופן שעמדו ישראל למטה כפי האותיות שבתורה שלמע-לה, והיינו דאמר 'וכל העם רואים את הקולות' וגו' וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק, דהיינו שעד הנה לא היו עומדים על דרך ז', אבל כיון שהאותיות שבתורה נצטרפו באופן זה, גם הם ראו וינעו ויעמדו מרחוק' כפי המכוון לתורה שלמעלה".

ישוב הפני יהושע על חשבון ס' רבוא אותיות

אמנם כבר תמיהו על זה כל המפרשים, כי לפי החשבון אין לנו בתורה שבכתב כי אם בערך חצי מששים רבוא אותיות, [לפי חשבון מדוייק ישנן בתורה שבכתב 304.805 אותיות].

אמנם בעצם הענין שפרשה זו שיש בה פ"ה אותיות, נחשבת לספר בפני עצמו בין השבעה ספרים שבתורה שבכתב, הנה כל הרואה תמה תמה יקרא, איך יתכן שבכל ספר מהז' ספרים ישנן כל כך הרבה אותיות, ואילו בפרשת "ויהי בנסוע" שהוא ספר בפני עצמו אין לנו רק פ"ה אותיות?

ביאור נפלא על כך מצינו ב"נחל קדומים" בפרשתנו להגה"ק החיד"א זצ"ל בשם ספר "כף ונקי" בכתב יד, והיות שקיצר בזה ולפי דעתי מצוה גדולה לפרסם דבר זה ברבים, כי ענין נפלא זה פותח לנו שערים להבנת כמה ענינים, ראינו לכבודה של תורה להרחיב בביאור דבריו הקדושים, ואגב נזכה להבין כמה דברים מענין לענין באותו ענין.

ישראל נזטרקון יש' ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה

ידוע ומפורסם מה שמבואר בוהר חדש (דף עד טו ד) שישנם בתורה ששים רבוא אותיות, וכתבו הקדמונים שכמו שישנם ששים רבוא אותיות בתורה, כן ישנן ששים רבוא שרשי נשמות ישראל שכל אחת מהן מכוונת כנגד אות אחת שבתורה, ונרמז בשם ישראל שהוא נזטרקון יש' ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, לרמז שכל אחד מישראל הוא ממש כנגד אות אחת בתורה.

בא וראה מה שכתב בספר הקדוש "מאור עינים" (פרי חוקת) בענין זה:

"ידוע כי יש ס' רבוא אותיות לתורה, וכנגדן יש ס' רבוא שרשי נשמות, אף שיש בישראל כהנה וכהנה, על כל פנים העיקר הם ס' רבוא שרשים והמותר באים מחילוק הניצוצות, וכל אחד מישראל יש לו אות בתורה, ואורייתא וקוב"ה חד, והוא חלק אלו שבקרב האדם הוא ממש אותו האות שממש שורש נשמתו, והאות משפיע על האדם שפע וחיות הקדושה. וצריך לידע כי האות שורה בפה האדם, וכל אות כלול מכל התורה, נמצא שכל התורה בפה האדם, כי הלא ספר תורה שחסר ממנה אות אחת פסולה ואינה נחשבת לתורה מטעם זה, כי כל אות חשוב תורה בהצטרף כולם יחד.

המפרשים הרבו לתרץ ענין זה כל אחד לפי דרכו, ונזכיר כאן כמה מן התירוצים: הגה"ק בעל "פני יהושע" (קידושין ל.) מיישב קושיא זו, כי הן אמת שבתורה שבכתב ישנן רק חצי ממספר ס' רבוא אותיות, אולם יתכן שכאשר נצרף גם התרגום שנאמרה למשה מסיני, אז יעלה החשבון לס' רבוא אותיות, ובלשונו:

"אמנם אף שאין אני כדאי, נראה לי דהדברים גם כן כפשוטן, דמאחר שמצאנו שמספר האותיות שבתורה ממש הן ל"א רבוא, אם כן שפיר מצינו למימר שהן ס' ריבוא עם התרגום שנמסר גם כן בסיני, כדאיתא במדרש ובספרים הקדמונים הרבה מאד, וביחוד בספר של"ה בענין שנים מקרא ואחד תרגום".

עוד מיישב "הפני יהושע" (שם), שהסי' רבוא אותיות שבתורה הן חציין בכתב כפי שהם כתובים בתורה, וחציין כפי שהם נקראים בתורה, וכמו שמצינו כמה פעמים בגמרא: "יש אם למסורת" כפי שכתוב בתורה, "יש אם למקרא" כפי שנקראים בתורה. והנה לשונו הקדוש:

"ועוד נראה לי לפרש בענין יותר מרווח, שכל אות מאותיות התורה יש לה שני בחינות קדושות ממש, ענין הכתיבה שכתב באצבע אלקים, וענין קדושת הקריאה שדיבר הקב"ה עם משה, וכדכתיב (תהלים סב יב) אחת דיבר אלקים שמים זו שמעתי, וראוין את הנשמע ושומעין את הנראה, ואמרינן נמי יש אם למקרא ויש אם למסורת.

וראיה ברורה לדברי, שהרי כל אותיות שבתורה נאצלו מהשם הקדוש הוי"ה ברוך הוא, ולא כשהוא נכתב הוא נקרא [כ] נכתב בהוי"ה ונקרא באדני"ן, ואם כן כל התורה כיוצא בה הכתיבה לחוד והקריאה לחוד, ואם כן שפיר מצינו למימר שעולין ס' רבוא, ל"א ריבוא דכתיב וכ"ט [ריבוא] דקריין, וכמה אותיות לרוב שאין ניכרין כלל במבטא, ואין בהן אלא בחינת כתיבה כאותיות הווי"ן ואלפ"ן שבאמצע הכתיבה והנחה, [פירוש, שמטעם זה אותיות הכתיב הן יותר מאותיות הקריאה], כן נראה לי נכון בעזרת השי"ת, ואם שגיתי אתי תלין וה' הטוב יכפר בעדי".

רעיון נפלא זה של ה"פני יהושע" פותח לנו פתח להבין מה שצוה לנו הקב"ה מצות כתיבת ספר תורה, ואילו חכמנו ז"ל הוסיפו מצות קריאת התורה ביום שבת קודש ובימים ב' וה', והענין הוא כי היות שס' רבוא ישראל מכוונים כנגד ס' רבוא אותיות שבתורה, מצד הכתיב כפי שהם כתובים בתורה ומצד הקריאה כפי שהם נקראים בתורה, לכן מצוה לכתוב כל אותיות התורה, וחכמנו ז"ל הוסיפו המצוה לקרוא את כל האותיות שבתורה, כי על ידי הכתיב והקריאה נשלמים הסי' רבוא אותיות שמכוונים כנגד ס' רבוא שרשי נשמות ישראל.

ויש לומר שענין זה רמז לנו הקב"ה במצוה האחרונה מהתרי"ג מצוות, שהיא מצות כתיבת ספר תורה בפרשת וילך (דברים לא ט): "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימיה בפייהם", פירוש, שאין זה מספיק רק לכתוב את השירה הזאת שהיא התורה, אלא בנוסף על כך ולמדה את בני ישראל "שימיה בפייהם", שתלמד את בני ישראל שישמרו את התורה בפייהם לקרוא את אותיות התורה, ומפרש הטעם: "למען תהיה השירה הזאת לעד בבני ישראל", כי על ידי

צירוף הכתיבה והקריאה של אותיות התורה, תהיה השירה הזאת לעד בבני ישראל שהוא נוטריקון יש ששים ר'בוא אותיות לתורה, והרי אין הצירוף של ששים רבוא רק על ידי צירוף הכתיב והקרי של התורה.

חלק מס' רבוא אותיות נגנזו יחד עם האור הגנוז

הגה"ק החיד"א זצ"ל ב"מדבר קדמות" (מערכת י אות ו), מביא תירוץ נפלא בשם לקוטי גורי האריז"ל, על פי מאמר חז"ל (חגיגה יב): **"אור שברא הקב"ה ביום ראשון, אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, כיון שנסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו מהן שנאמר וימנע מרשעים אורם, ולמי גנזו? לצדיקים לעתיד לבוא, שנאמר וירא אלקים את האור כי טוב, ואין טוב אלא צדיק שנאמר אמרו צדיק כי טוב"**.

לפי זה מגלים לנו גורי האריז"ל, כי באמת בשורש התורה שבכתב שבה נברא העולם היו ששים רבוא אותיות, שהן כאמור כנגד ששים רבוא שרשי נשמות ישראל, אלא שכאשר נגנזו אור הראשון נגנזו גם כן חלק מהאותיות של הששים רבוא עכדי"ק. נמצינו למדים מדב-ריהם הקדושים, כי לעתיד לבוא כשיחזור הקב"ה ויגלה לנו את האור הגדול של ששת ימי בראשית, כי אז יתגלו גם כן כל הסי' רבוא אותיות.

על ידי דבריהם הקדושים יאיר לנו להבין מה שהתנבא הנביא על לעתיד לבוא (ישעיה נא ד): **"כי תורה מאתי תצא"**. ודרשו על זה חז"ל במדרש (ויק"ר יג ג): **"אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא, חדוש תורה מאתי תצא"**. וכבר נתקשה בזה ה"חתם סופר", שהרי דבר זה סותר לכאורה לאחד מ"יג עקרים: **"אני מאמין באמונה שלימה, שזאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבורא יתברך שמו"**, ואיך זה מתאים עם מאמר הקב"ה: **"תורה חדשה מאתי תצא"**?

אך לפי דברי גורי האריז"ל, יש לומר שהכוונה בזה על השלמת סי' רבוא אותיות התורה שיתגלו לעתיד לבוא בהתגלות אור הגנוז, ועל זה הוא שאומר הקב"ה: **"תורה חדשה מאתי תצא"**, ואם כן אין זה סותר כלל ליסוד האמונה שלא תהא תורה אחרת, שהרי סי' רבוא אותיות אלו כבר היו בתורה שבכתב לפני שנברא העולם, אלא שאחרי שנגנזו האור בששת ימי בראשית נגנזו גם כן חלק גדול מאותיות אלו, ולעתיד לבוא כשיגלה לנו הקב"ה את האור הגנוז נזכה גם כן לגילוי כל אותיות התורה.

ונראה שלזה נתכוון החכם מכל אדם באומרו (קהלת א ט): **"מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש, יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא, כבר היה לעולמים אשר היה מלפנינו"**. רמז לנו בזה לבל נחשוב שלעתיד לבוא יגלה לנו הקב"ה תורה חדשה שלא היה עד הנה, אלא נדע נאמנה כי: **"מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש"**.

כי סי' רבוא אותיות התורה שכבר היו לפני בריאת העולם, הם שיהיו ויתגלו לעתיד לבוא ואין כל חדש תחת השמש: **"יש דבר שיאמר ראה זה חדש הוא"**, כי עלולים לטעות שהאותיות שיתגלו לעתיד לבוא הן דבר חדש שלא היה עד הנה, אבל אין זה נכון אלא גם זה **"כבר היה לעולמים אשר היה מלפנינו"**.

על פי האמור יתכן לומר בדרך אפשר חידוש גדול, כי ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים והאריך בזה ה"בני יששכר" במאמ-ריו לחנוכה, שכל החידושי תורה והדברים עמוקים שמגלים לנו הצדיקים, שורשם מהאור הגנוז שגנו הקב"ה בתורתו, והצדי-קים בגודל קדושתם ויגיעתם בתורה זוכים לטעום מעין עולם הבא בהיגלותם מהאור הגנוז שבתורה.

הנה כי כן אפשר לומר, כי אותם הצדיקים יש להם אחיזה באותן האותיות שבתורה שנגנזו יחד עם האור הגנוז, ולכן הם אכן זוכים

לגלות מהאור הגנוז שבתורה. וזהו שדייקו חכמנו ז"ל לומר במתק שפתם: **"ולמי גנזו, לצדיקים לעתיד לבוא"**, כי אותיות אלו שנגנזו יחד עם האור הגנוז, הנה הם גנוזים לאותם הצדיקים שיש להם אחיזה מצד שורש נשמתם באותיות אלו.

חלק גדול מ"ויהי בנסוע" נגנזו אחרי חטא העגל

כעת אנו באים למה שהביא החיד"א (שם) דבר נפלא בשם ספר "כף ונקי" בכתב יד, ליישב החשבון של סי' רבוא אותיות התורה, כי כבר הזכרנו מה שמבואר בגמרא שפרשת "ויהי בנסוע" הוא ספר בפני עצמו, ויש לתמוה איך יתכן שהיא נחשבת לספר בפני עצמו, כשלמע-

נמצא שיחד עם ספר זה היתה תורה שבכתב כפולה ממה שיש בידינו כעת, אם כן החשבון מכוון שישן בתורה סי' רבוא אותיות כנגד סי' רבוא שרשי נשמות ישראל בצירוף האותיות שהיו בספר "ויהי בנסוע", אלא שאחרי חטא העגל נגנזו בהיותם משער הני שנסתלק ממשוה בבחינת: **"ותחסרהו מעט מאלקים"**. אלו תוכן דבריו הנפלאים בתוספת ביאור.

וזהו שכתב החיד"א ב"נחל קדומים" בפרשתנו: **"ויהי בנסוע הארון וגו'. שער הני נעלם ממשוה רבינו ע"ה, ולכן יש נונין בפרשת ויהי בנסוע לרמוז לני' שערי בינה, וספר ויהי בנסוע גדול ככל התורה, ולא זכה ממנו כי אם פ"ה אותיות. ספר כף ונקי כתיבת יד"**.

יומתק להבין בזה דברי חכמים וחידותם בגמרא (שבת קטו): **"ספר תורה שבלה, אם**

אחרי שחטאו ישראל בעגל סילק הקב"ה ממשוה רבינו את שער הני, ואז נגנזו רוב האותיות מספר "ויהי בנסוע"

★ ★ ★

על פי האמור הוא מיישב מה שתמהו המפרשים על הקדמונים, כי ישראל נטרקו י"ש ששים רבוא אותיות לתורה

★ ★ ★

וקשה הלא למעשה ישנן רק מחצית ממספר זה בתורה? אך החשבון הוא עם צירוף האותיות שהיו בספר "ויהי בנסוע"

★ ★ ★

בעת פתיחת הארון להוצאת הספר תורה, ראוי להתפלל באמירת "ויהי בנסוע" שיחזיר לנו הקב"ה שער הני

★ ★ ★

שה אין בה רק פ"ה אותיות? אך הביאור בזה על פי מה ששנינו בגמרא (ר"ה כא): **"חמשים שערי בינה נבראו בעולם, וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר ותחסרהו מעט מאלקים"**.

והנה בשל"ה הקדוש (פ"ר ואתחנן) מביא בשם רבינו האריז"ל (לקוטי תורה פ"ר ואתחנן), שבשעת מתן תורה כשעלה משה רבינו להר סיני לקבל את התורה זכה להשיג שער הני, אלא שאחר כך בחטא העגל נסתלק ממנו שער הני, ונרמז במה שאמר לו הקב"ה אחרי חטא העגל (שמות לב ז): **"לך רד כי שחת עמך"**, כלומר ל"ך בגימטריא ני' כנגד ני' שערי בינה, ועל זה אמר לו הקב"ה: **"לך רד, רד משער הני וכל זה בגלל כי שחת עמך"**.

לפי זה מגלה לנו ה"כף ונקי" חידוש נפלא, כי פרשת "ויהי בנסוע" שנחשבת לספר בפני עצמו, הנה בשעת מתן תורה היה ספר גדול מאד כמו כל התורה כולה, אלא שספר זה הוא משער הני שנחסר למשה בשעת מתן תורה, והיות שאחרי חטא העגל נסתלק ממנו שער הני בבחינת ל"ך רד, הנה נגנזו כל האותיות מספר זה שהן כנגד שער הני, ונשארו מהן רק פ"ה אותיות אלו שבפרשת "ויהי בנסוע".

על פי האמור הוא מביא גם כן מה שנמסרה במסורה לעשות סימנים בפרשה זו אות ני' הפוכה לפני פרשת "ויהי בנסוע" ואות ני' הפוכה לאחריה, והוא כדי לרמוז לנו בזה כי האותיות שנחסרו מספר זה הוא מחמת היותם משער הני, והיות שלא זכינו לשער הני שעל זה רומזת ני' הפוכה, ששער הני הפך את פניו ונתרחק מאתנו בחטא העגל, הנה מטעם זה אנו כותבים ני' הפוכה לפני ולאחריה, כדי לגלות בזה הטעם שספר זה הוא כל כך קטן בן פ"ה אותיות.

השלמת ס' רבוא אותיות על ידי שער הני שבתורה

אמור מעתה מיושב היטב מה שאמרו הקדמונים, שישנם סי' רבוא אותיות לתורה כנגד סי' רבוא נשמות ישראל, ותמהו המפר-שים, הלא למעשה אין לנו בתורה רק מחצית ממספר זה? אך לפי האמור אומר ה"כף ונקי" מיושב ענין זה להפליא, שהרי מכיון שספר "ויהי בנסוע" היה ספר גדול ככל התורה כולה.

יש בו ללקט שמונים וחמש אותיות כגון פרשת ויהי בנסוע הארון מצילין, ואם לאו אין מצילין". רמזו בזה כי פרשת "ויהי בנסוע" שהיה ספר גדול ככל התורה כולה, אלא שאחרי חטא העגל בלה ספר זה מחמת שנגנזו האותיות, ומכיון שעדיין נשארו פ"ה אותיות מצילין אותנו שלא יעלם ספר זה לגמרי.

כאשר נתבונן נוכל לומר, שתירוץ נפלא זה של ה"כף ונקי" משתלב היטב עם מה התירוץ הקודם שהביא החיד"א בשם גורי האריז"ל, שמספר הסי' רבוא אותיות התורה הוא כפי שהיה בתורה בששת ימי בראשית, אלא שאחר כך כשגנזו הקב"ה את האור הגדול נגנזו גם כן חצי מאותיות התורה, ולפי המבואר יתכן לומר, ששער הני שנחסר ממשוה אחרי חטא העגל, הוא האור שגנו הקב"ה בששת ימי בראשית, שכאמור הן הן האותיות שהיו בספר "ויהי בנסוע", באופן ששני התירוצים עולים בקנה אחד כפתור ופרח.

ויהי בנסוע הארון ארו"ן אותיות אור נ'

יסוד נפלא זה של ה"כף ונקי" פותח לנו שער להבין, כי פרשה קטנה זו של "ויהי בנסוע" שיש בה רק פ"ה אותיות, הנה היא בעצם שיריים מספר גדול שהיה כנגד שער הני מני שערי בינה, ולפי זה יתכן לומר בדרך אפשר כי היא מילתא דמסתברא, שפרשה קטנה זו היא בבחינת הארה משער הני, שהשאר לנו הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו גם אחרי שסילק שער הני, שהרי בסופו של דבר בגאולה העתידה עתיד הקב"ה להחזיר לנו גילוי שער הני, שעל זה רמזו חז"ל באומרם: **"תורה חדשה מאתי תצא"**, ולכן גם עכשיו עוד לפני הגאולה האיר לנו הקב"ה קצת משער הני.

ועתה בא וראה שענין זה מתקשר היטב עם תוכן הפרשה שמדברת על: **"ויהי בנסוע הארון"**, ונקדים מה שיש להוכיח מכמה מקומות בראיות ברורות, שלוחות הראשונות שכללו בתוכם כל סודות התורה היו משער הני, ובאמת ענין זה מתאים היטב עם מה שלמדנו מדברי האריז"ל, שלפני חטא העגל זכה משה

לשער הני, אלא שעל ידי חטא העגל נסתלק ממנו שער הני בבחינת: **"לך רד"**.

ולפי האמור מבואר היטב, מדוע שבר משה רבינו את הלוחות הראשונות כשירד מן ההר אחרי שחטאו בעגל, והודה לו הקב"ה על כך ואמר לו (שבת פז): **"יישר כוחך ששיברת"**, כי היות שהלוחות הראשונות היו משער הני, אם כן אחרי שחטאו בעגל שנסתלק ממשוה שער הני כדי שלא ימסרנו לישראל, הנה מן הראוי היה שאכן ישבור לוחות אלו שהם כנגד שער הני, כדי שיקבלו אחר כך הלוחות השניות שהם רק כנגד מ"ט שערי בינה.

והנה ידוע מה שאמרו חז"ל (ברכות ח): **"לוחות ושברי לוחות מונחות בארון"**. ויש לומר הביאור בזה, כי הן אמת שאחרי חטא העגל נגנזו שער הני ולכן נשברו הלוחות הראשונות, אולם בכל זאת עדיין השאיר לנו הקב"ה הארה משער נ', וכמו שהביא ה"שפת אמת" (שבועות) בשם החידושי הרי"ם, שבחג השבועות זמן מתן תורתנו שהוא ביום החמשים מימי הספירה, אנו מקבלים הארה משער הני, ואם כן מטעם זה השאיר לנו הקב"ה שברי לוחות שמונחים בארון יחד עם הלוחות השניות, כדי להשאיר לנו הארה משער הני.

תפלת משה על גילוי שער הני

נמצא לפי זה שהארון שהיה בקדשי הקדשים, כלל בתוכו שער הני שהוא בחינת שברי לוחות הראשונות שמונחים בארון. ויש לומר שמטעם זה נקרא בתואר ארון, שכן ארו"ן הוא אותיות אור נ' לרמוז שהוא כולל בתוכו האור הגדול של שער הני של הלוחות הראשונות. הנה כי כן כמו שהשאר לנו הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הארה משער הני, על ידי שברי לוחות הראשונות שמונחים בארון, כן גם אחרי שנגנזו רובו ככולו של ספר "ויהי בנסוע" שהוא כנגד שער הני, מכל מקום השאיר לנו הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו פרשת "ויהי בנסוע", שהוא הארה משער הני שלא יסתלק כולו מאתנו.

יומתק להבין בזה פירוש הפסוקים בפרשה קטנה זו שהיא בבחינת שיריים משער הני: **"ויהי בנסוע הארון"**, כאשר נסע הארון שטמון בו הארה משער הני ארו"ן אותיות אור נ', על ידי שברי לוחות שמונחים בארון, והיות שמשוה רבינו הצטער מאד על שנסתלק ממנו שער הני אחרי שחטאו ישראל בעגל, הנה השתוקק לגאולה העתידה שאז יחזיר לנו הקב"ה שער הני במילואו, ולכן: **"ויאמר משה"**, שהתפלל לה' על הגאולה העתידה: **"קומה ה' ויפוצו אויביך וינסו משנאיך מפניך"**, ואז נזכה לגילוי שער הני בשלימות.

"ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל", כי היות שבעת שנגנזו האור הגדול של שער הני, נגנזו יחד אתו כל האותיות שהיו בספר הגדול של "ויהי בנסוע", אם כן יחד אתם נגנזו גם כן שרשי הנשמות שהם כנגד אותיות אלו שנגנזו, ולעתיד לבוא כאשר יחזור הקב"ה ויגלה לנו האור הגדול של שער הני, אז ישובו רבבות אלפי ישראל שהם כנגד אותיות שנת הארון שהוא כנגד שער הני ארו"ן אור נ': **"ובנוחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל"**, שישונו רבבות אלפי ישראל שקשורים לאותיות אלו שנגנזו יחד עם שער הני.

הנה כי כן נראה ללמוד מזה כוונה נשגבה, בעת פתיחת הארון קדוש כשמוציאים מתוכו את הספר תורה, ואנו אומרים פסוק זה: **"ויהי בנסוע הארון ויאמר משה, קומה ה' ויפוצו אויביך וינסו משנאיך מפניך"**, הנה הכוונה בזה להתפלל בעת הוצאת הספר תורה, כי היות שכעת עדיין חסר לנו שער הני שנסתלק בחטא העגל, הנה אנו מעוררים תפלתו של משה רבינו על הגאולה העתידה: **"קומה ה' ויפוצו אויביך וינסו משנאיך מפניך"**, שאז נזכה לגילוי שער הני בשלימות, ונרמז בשמו של מלך המשיח שכן משי"ח נוטריקון מ'שיח י'גלה ש'עיר ח'משים במה-רה בימינו אמן.